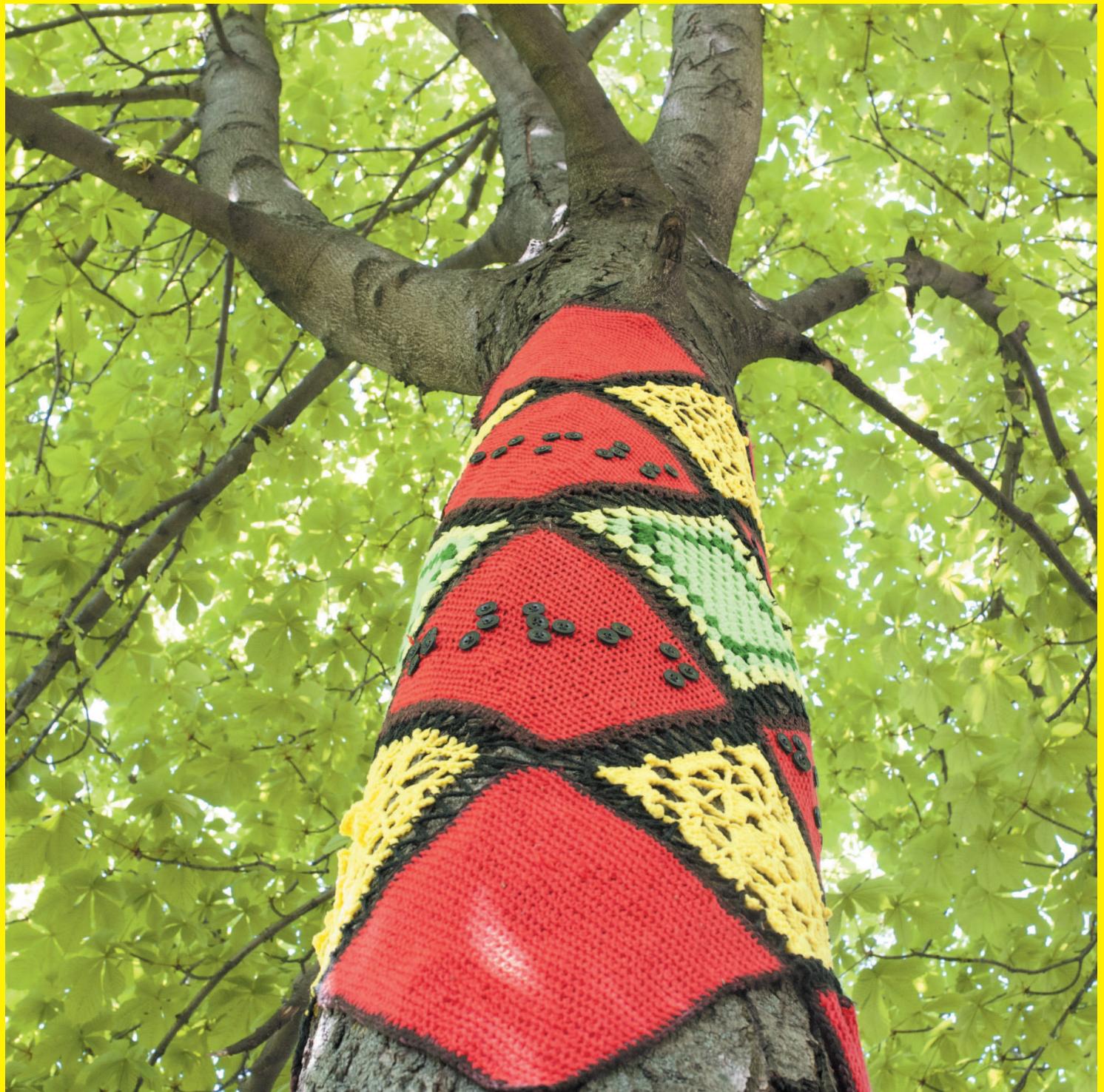


# MŪSU žodis

2013/5



[www.lass.lt](http://www.lass.lt)  
[www.musuzodis.lt](http://www.musuzodis.lt)





### V. PEROVAS. ARBATOS GÉRIMAS MYTIŠČIUOSE

XIX amžiaus rusų dailės kritinio realizmo atstovas Vasilijus Perovas (1834-1882) buvo nesantuokinis Tobolsko prokuroro G. Krinderio sūnus, už dailią rašyseną vaidystėje gavęs Perovo pravardę. Mokësi Arzamaso dailės, Maskvos tapybos, skulptūros ir architektūros mokyklose. 1862-1864 metais tobulinosi Paryžiuje, 1864-1869 - Rusijos dailės akademijoje Peterburge. 1871-1872 metais dėstė Maskvos tapybos, skulptūros ir architektūros mokykloje. Jau ankstyvuose kūriniuose „Pirmasis paukštinimas“ (1860), „Kaimo kryžiaus žygis per Velykas“ (1861), „Arbatos gérimas Mytiščiuose“ (1862) išryškėjo dailininko kūrybos tendencijos. Vélesniuose kūriniuose „Mirusiojo palydos“ (1865), „Trojka“ (1866), „Paskenduolė“ (1867) išryškėjo lyrizmas ir dramatizmas. Taipytojo portretams (A. Ostrovskio, 1871, V. Dalio, F. Dostojevskio, M. Pagodino, 1872) būdingas istorinis tikslumas, psichologiškumas. Šie portretai dailininkui atnešė pelnytą sékmę. Daugiau kaip per 20 kūrybos metų dailininkas sukūré 200 tapybos darbų, piešinių, akvarelių.

Paveikslą „Arbatos gérimas Mytiščiuose“ dailininkas nutapė pagal Mytiščių miesto administracijos užsakymą. 1755 metų gegužę carienė Jekaterina II lankësi Sv. Sergijaus lauroje. Pakeliui, netoli Mytiščių, jai buvo pasiūlyta numalšinti troškulį iš garsėjusių savo švarumu ir gaivumu šaltinių. Carienei vanduo labai patiko ir nuo to laiko atsigerti arbatos, paruoštos su šių šaltinių vande-

niu, tapo gero tono ženklu. Paveikslo siužetas pagrįstas realia situacija - dailininkas ne kartą matė apskurusių neigaliuosius, prašančius išmaldos gatvėse ir priesodybų, iš kurių juos vydavo tų namų tarnaitės. Paveikslė pavaizduoti keliaujantys vienuoliai, trumpai sustoję pas turtingą šeimininkę atsigerti arbatos. Prie pastatyto pavėsyje stalo sėdi nutukęs vienuolis. Prie stalo priėjo vienakojis elgeta apiplyšusiais drabužiais vedinas berniuku, nuolankiai rankose laikančiu kepurę aukoms. Nuplyšusi milinė ir prie jos prisegti apdovanojimai rodo, kad neregys buvęs kareivis - Krymo karo dalyvis. Palinkės į priekį ir ištiesės ranką jis prašo išmaldos. Priešais stovinti šeimininkė stumia neregį už peties. Meniniu bei prasminiui požiūriu paveikslė - didelis aklojo ir šeimininkės rankų kontrastas. Sudžiūvusi, raukšlėta kareivio ranka bei putli, žieduota, atstumianti moters ranka - ženklas, kokia socialinė praraja skiria šiuos žmones. Šioje drobėje - sočių ir išpuikusių baudžiavinės Rusijos bėsirdžių smerkimas. V. Perovo paveikslė - pilkai rudi tonai, tarsi norint pabrėžti kasdienybės pilkumą. „Arbatos gérimas Mytiščiuose“ padarė didelį įspūdį to meto progresyviai Maskvos ir Peterburgo publikai, todėl neatsiskirtinai amžinininkai dailininką vadino menininku, puikiai suprantančiu rusų gyvenimą.

Vytautas GUDONIS